

P.Z. br. 610

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/47

URBROJ: 65-19-07

Zagreb, 6. lipnja 2019.

Hs**NP*022-03/19-01/47*65-19-07**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o osobama nestalim u Domovinskom ratu*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 6. lipnja 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomu Medveda, ministra hrvatskih branitelja, Ivana Vukića i Nevenku Benić, državne tajnike u Ministarstvu hrvatskih branitelja, te Stjepana Sučića, pomoćnika ministra hrvatskih branitelja.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-01/188

Urbroj: 50301-29/23-19-8

Zagreb, 6. lipnja 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o osobama nestalim u Domovinskom ratu

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o osobama nestalim u Domovinskom ratu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomu Medveda, ministra hrvatskih branitelja, Ivana Vukića i Nevenku Benić, državne tajnike u Ministarstvu hrvatskih branitelja, te Stjepana Sučića, pomoćnika ministra hrvatskih branitelja.

PREDŠJEDNIK
Mr. C. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O OSOBAMA NESTALIM U DOMOVINSKOM RATU**

Zagreb, lipanj 2019.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O OSOBAMA NESTALIM U DOMOVINSKOM RATU**

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se zaštita, unaprjeđenje i promicanje prava i interesa osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i članova njihovih obitelji te se uređuje postupak, nadležnost, vođenje evidencija i ostalo u vezi traženja, ekshumacije i identifikacije osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Domovinski rat, sukladno Ustavu Republike Hrvatske i Deklaraciji o Domovinskom ratu, je pravedan, legitiman, obrambeni i oslobodilački rat u razdoblju od 1991. do 1995. godine kojim je hrvatski narod iskazao svoju odlučnost i spremnost za uspostavu i očuvanje Republike Hrvatske kao samostalne i nezavisne, suverene i demokratske države.

Članak 2.

Osobe nestale u Domovinskom ratu i smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te članovi njihovih obitelji, u smislu ovoga Zakona, imaju jednaka prava bez ikakve razlike prema tome jesu li bili pripadnici oružanih snaga ili civili, prema rasi, spolu, jeziku, vjeroispovijesti, političkom mišljenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovinskom stanju ili bilo kojem drugom osobnom statusu.

Članak 3.

Traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, obveza je Republike Hrvatske.

Članak 4.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *osoba nestala u Domovinskom ratu* je:

- a) osoba o kojoj, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, članovi obitelji nemaju nikakvih vijesti na temelju pouzdanih podataka o nestanku u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom i koja je u trenutku nestanka imala hrvatsko državljanstvo ili prijavljeno prebivalište, odnosno boravište na području Republike Hrvatske ili
- b) osoba stranog državljanstva koja ima status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i koja u trenutku nestanka nije imala prijavljeno prebivalište, odnosno boravište na području Republike Hrvatske, a o kojoj, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, članovi obitelji nemaju nikakvih vijesti na temelju pouzdanih podataka o nestanku u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom

2. *smrtno stradala osoba u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa je:*
 - a) osoba o kojoj, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, postoje pouzdani podaci o smrtnom stradavanju u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom i koja je u trenutku smrtnog stradavanja imala hrvatsko državljanstvo ili prijavljeno prebivalište odnosno boravište na području Republike Hrvatske, a čije mjesto ukopa nije poznato ili
 - b) osoba stranog državljanstva koja ima status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i koja u trenutku smrtnog stradavanja nije imala prijavljeno prebivalište, odnosno boravište na području Republike Hrvatske, a za koju, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu, postoje pouzdani podaci o smrtnom stradavanju u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske ili u vezi s Domovinskim ratom, a čije mjesto ukopa nije poznato
3. *članom obitelji*, smatraju se bračni drug, izvanbračni drug koji je s nestalom osobom do njegovog nestanka živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine ili kraće ako je u izvanbračnoj zajednici rođeno zajedničko dijete te djeca, roditelji, braća, sestre, polubraća i polusestre
4. *pouzdani podaci o nestanku osobe* smatraju se podacima na temelju kojih je moguće nedvojbeno zaključiti (izvješća, izjave svjedoka i druga dokazna sredstva) da je mjesto boravka određene osobe nepoznato članovima obitelji ili, u slučaju ako nema članova obitelji, da se osoba ne pojavljuje u prebivalištu ili boravištu
5. *pouzdani podaci o smrtnom stradavanju osobe* smatraju se podacima na temelju kojih je moguće nedvojbeno zaključiti (izvješća, izjave svjedoka i druga dokazna sredstva) da je osoba smrtno stradala, ali mjesto njena ukopa nije poznato
6. *minimalnim podacima o identitetu osobe nestale u Domovinskom ratu ili smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa* smatraju se kumulativno podaci o imenu i prezimenu osobe nestale u Domovinskom ratu ili smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa, imenu i prezimenu jednog roditelja, podaci o mjestu i datumu rođenja odnosno godini rođenja te pretpostavljenom mjestu i datumu nestanka ili smrtnog stradavanja
7. *pojedinačna grobnica je mjesto* na području Republike Hrvatske gdje su pokopani posmrtni ostaci jedne ili dvije osobe
8. *masovna grobnica je mjesto* na području Republike Hrvatske gdje su nelegalno pokopani posmrtni ostaci tri ili više osoba, bez obilježja i mjera poštovanja prema posmrtnim ostacima
9. *asanacijska grobnica je mjesto* na području Republike Hrvatske gdje su sukladno Ženevskim konvencijama i Dopunskim protokolima, nakon humane asanacije, pokopani posmrtni ostaci.

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI**ZAŠTITA PRAVA OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I SMRTNO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA TE ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI****Članak 6.**

Za osobe nestale u Domovinskom ratu presumira se da su žive dok se ne pronađe mjesto ukopa nestale osobe ili dok se nestala osoba ne proglasi umrlom sukladno propisu kojim se uređuje proglašavanje nestale osobe umrlom i dokazivanje smrti.

Članak 7.

(1) Temeljno pravo članova obitelji osobe nestale u Domovinskom ratu ili smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa je da im se omogući saznanje o mjestu boravka ili prebivališta nestalog člana obitelji ili pronalazak njegovih posmrtnih ostataka radi trajnog zbrinjavanja te da u najvećoj mogućoj mjeri budu upoznati s okolnostima nestanka ili smrtnog stradavanja.

(2) Tijelo državne uprave nadležno za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je obvezno pružiti raspoložive informacije članovima obitelji o napretku i rezultatima traženja njihovih članova obitelji nestalih u Domovinskom ratu ili članova obitelji smrtno stradale u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(3) Nitko ne može biti izvrgnut nasilju, prijetnjama ili bilo kakvom obliku zastrašivanja radi traženja informacija o svojim članovima obitelji nestalim u Domovinskom ratu ili članovima obitelji smrtno stradanim u Domovinskom ratu čije mjesto ukopa nije poznato.

DIO TREĆI**TRAŽENJE OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU I POSMRJNIH OSTATAKA SMRTNO STRADALIH OSOBA U DOMOVINSKOM RATU ZA KOJE NIJE POZNATO MJESTO UKOPA****GLAVA I.****Pokretanje postupka traženja osobe nestale u Domovinskom ratu****Članak 8.**

(1) Postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu pokreće se temeljem prijave člana obitelji, a u slučaju kada osoba nestala u Domovinskom ratu nema živih članova obitelji, postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu može pokrenuti druga osoba.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu može pokrenuti i Ministarstvo po službenoj dužnosti na temelju pouzdanih podataka o nestanku osobe.

(3) Prijava iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Ministarstvu izravno ili putem Hrvatskog Crvenoga križa, Međunarodnoga odbora Crvenoga križa, društva Crvenoga križa ili Crvenog polumjeseca ili diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u državi u kojoj podnositelj prijave iz stavka 1. ovoga članka boravi.

Članak 9.

(1) Podnositelj prijave iz članka 8. stavaka 1. ovoga Zakona treba dostaviti minimalne podatke o identitetu osobe nestale u Domovinskom ratu.

(2) U slučaju da podaci iz stavka 1. ovoga članka nisu dostavljeni, podnositelj prijave iz članka 8. stavaka 1. ovoga Zakona mora pružiti dodatne informacije u roku kojeg odredi Ministarstvo.

Članak 10.

(1) Postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu neće se pokrenuti ako:

- a) podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona ne dostavi minimalne podatke sukladno članku 9. ovoga Zakona ili
- b) nisu ispunjeni uvjeti iz članka 4. točaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo će o tome obavijestiti podnositelja prijave iz članka 8. stavaka 1. ovoga Zakona.

Članak 11.

Ako su ispunjeni uvjeti za pokretanje postupka traženja osobe nestale u Domovinskom ratu sukladno ovom Zakonu, Ministarstvo će osobu nestalu u Domovinskom ratu upisati u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu sukladno ovom Zakonu.

Članak 12.

Ministarstvo na zahtjev člana obitelji nestale osobe ili druge osobe ili tijela koje ima pravni interes izdaje potvrdu da se osoba nestala u Domovinskom ratu vodi u Evidenciji osoba nestalih u Domovinskom ratu sukladno ovom Zakonu.

Članak 13.

Odredbe članaka 8. do 12. ovoga Zakona, odgovarajuće se primjenjuju na prijave za traženje posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

GLAVA II.

Prikupljanje saznanja o osobama nestalim u Domovinskom ratu te pojedinačnim i masovnim grobnicama

Članak 14.

(1) Ministarstvo je u svrhu prikupljanja saznanja i građe o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradanim osobama iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica ovlašteno zahtijevati od tijela državne uprave

nadležnih za unutarnje poslove, vanjske i europske poslove, pravosuđe, obranu, zdravstvo, sigurnosno-obavještajnih agencija, pravosudnih tijela, jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, ustanova iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona, Hrvatskog Crvenog križa i drugih tijela državne uprave, organizacija, ustanova i pravnih osoba u Republici Hrvatskoj, poduzimanje aktivnosti iz njihove nadležnosti sukladno propisu kojim se uređuje ustrojstvo i djelokrug ministarstava i drugih tijela državne uprave ili aktima organizacija, ustanova i drugih pravnih osoba ili/i sukladno sklopljenim sporazumima o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva.

(2) Sva tijela, organizacije, ustanove i druge pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka, obvezna su pružiti sve raspoložive informacije i dokumentaciju te svu potrebnu pomoć za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa sukladno ovom Zakonu i drugim propisima.

Članak 15.

Svaka fizička osoba dužna je pružiti Ministarstvu sve informacije i dokumentaciju kojom raspolaže za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa.

Članak 16.

Ministarstvo obrađuje prikupljene podatke, saznanja i građu o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradalim osobama u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica te, temeljem toga, provodi aktivnosti terenskih izvida i istraživanja kao i druge aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Članak 17.

(1) Ministarstvo organizira, koordinira i provodi aktivnosti terenskih izvida i istraživanja, dokumentira provedene aktivnosti i o istima izrađuje izvješća te prikuplja i obrađuje podatke o terenski istraženim mjestima.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo obavlja u suradnji s tijelima, organizacijama, ustanovama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

GLAVA III.

Ekshumacija posmrtnih ostataka

Članak 18.

(1) U slučaju opravdane sumnje ili informacije o postojanju pojedinačne, masovne ili asanacijske grobnice, Ministarstvo će o tome obavijestiti nadležno državno odvjetništvo i tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove.

(2) Ekshumacije pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, u slučaju kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela provode se sukladno propisu kojim se uređuje kazneni postupak.

(3) Ekshumacije pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, u slučaju kad ne postoji sumnja da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim

djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela ili je kazneni postupak okončan pravomoćnom sudskom presudom provode se na temelju zahtjeva Ministarstva sukladno ovom Zakonu.

Članak 19.

Ekshumaciju posmrtnih ostataka iz pojedinačne, masovne ili asanacijske grobnice organizira i provodi Ministarstvo u suradnji s tijelima, organizacijama, ustanovama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

GLAVA IV.

Obrada i identifikacija posmrtnih ostataka

Članak 20.

(1) Obrada i identifikacija posmrtnih ostataka ekshumiranih iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, u slučaju kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela provodi se sukladno propisu o kaznenom postupku.

(2) Obrada i identifikacija posmrtnih ostataka iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, u slučaju kad ne postoji sumnja ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela provodi se na zahtjev Ministarstva sukladno ovom Zakonu.

Članak 21.

(1) Obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka ekshumiranih iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica organizira Ministarstvo.

(2) Medicinski dio poslova obrade i identifikacije ekshumiranih posmrtnih ostataka obavlja ustanova s kojom Ministarstvo ima sklopljen ugovor.

(3) Ustanova iz stavka 2. ovoga članka, obvezna je provesti obradu posmrtnih ostataka za potrebe identifikacije i utvrđivanja uzroka smrti.

(4) Ustanova iz stavka 2. ovoga članka odlučuje o metodama obrade posmrtnih ostataka.

(5) Nalaze obrade posmrtnih ostataka, uključujući nalaze o utvrđenom identitetu, ustanova iz stavka 2. ovoga članka, dostavit će Ministarstvu.

(6) Nalazi iz stavka 5. ovoga članka vlasništvo su Ministarstva.

Članak 22.

(1) Obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koji su ekshumirani na području druge države, organizira Ministarstvo nakon preuzimanja posmrtnih ostataka sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba.

(2) Obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koji su ekshumirani na

području druge države s kojom Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, organizira Ministarstvo nakon preuzimanja posmrtnih ostataka prema dogovoru, a sukladno međunarodnopravnim instrumentima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava.

Članak 23.

(1) Temeljem nalaza ustanove iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona o utvrđenom identitetu ekshumiranih posmrtnih ostataka, završnu identifikaciju posmrtnih ostataka organizira i koordinira Ministarstvo u suradnji s drugim nadležnim tijelima, ustanovama i organizacijama koje provode poslove iz svoje nadležnosti i/ili temeljem potpisanih sporazuma o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva.

(2) Identificiranom osobom se smatra ona osoba za koju se pouzdano utvrdi da joj pronađeni posmrtni ostaci odgovaraju u fizičkim, naslijeđenim ili biološkim karakteristikama, a na temelju postupka kojeg je provela ustanova iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo će o provedenom postupku identifikacije obavijestiti nadležna pravosudna tijela u slučaju iz članka 18. stavka 2. i članka 20. stavka 1. ovoga Zakona te druga nadležna državna tijela, ustanove i organizacije.

Članak 24.

Ako se temeljem nalaza ustanove iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona o utvrđenom identitetu ekshumiranih posmrtnih ostataka utvrdi da se radi o posmrtnim ostacima stranih državljana koji nemaju status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, Ministarstvo će organizirati predaju posmrtnih ostataka državi čiji je državljanin ta osoba, sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, a sukladno međunarodnopravnim instrumentima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava.

Članak 25.

(1) Ministarstvo, u suradnji s ustanovom iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona, drugim nadležnim tijelima, organizacijama i ustanovama, provodi aktivnosti radi utvrđivanja identiteta neidentificiranih posmrtnih ostataka, a koje se sastoje u prikupljanju dodatnih podataka i saznanja o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradalim osobama iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa, obradi posmrtnih ostataka i drugih aktivnosti radi utvrđivanja identiteta neidentificiranih posmrtnih ostataka.

(2) Nalazi obrade neidentificiranih posmrtnih ostataka su aktivni kako bi se omogućila njihova buduća identifikacija.

(3) U cilju utvrđivanja identiteta neidentificiranih posmrtnih ostataka, Ministarstvo organizira prikupljanje podataka i uzoraka biološkog materijala krvnih srodnika osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa kao i ekshumaciju umrlih krvnih srodnika neidentificiranih posmrtnih ostataka radi pribavljanja uzorka biološkog materijala u slučaju kada nema živih krvnih srodnika ili kad su uzorci biološkog materijala živog krvnog srodnika nedostatni za identifikaciju.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela ekshumacija se provodi sukladno propisu kojim se uređuje kazneni postupak.

(5) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, kad ne postoji sumnja da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela, ekshumacija se provodi na zahtjev Ministarstva, sukladno ovom Zakonu.

(6) Ministarstvo organizira i skrbi o dostojnom zbrinjavanju neidentificiranih posmrtnih ostataka, do njihove završne identifikacije i/ili pogrebne skrbi.

Članak 26.

(1) Ponovnu ekshumaciju posmrtnih ostataka te njihovu obradu i završnu identifikaciju organizira i provodi Ministarstvo ako utvrdi opravdanu sumnju u pouzdanost identifikacije posmrtnih ostataka.

(2) Ponovna ekshumacija posmrtnih ostataka provodi se na traženje ili uz suglasnost osobe koja je pokrenula postupak traženja ili ju provodi Ministarstvo po službenoj dužnosti.

(3) Postupak ponovne ekshumacije posmrtnih ostataka, njihove obrade i završne identifikacije, provodi se sukladno odredbama o ekshumaciji propisanih propisom kojim se uređuje kazneni postupak i ovom Zakonu.

GLAVA V.

Završetak postupka traženja

Članak 27.

(1) Aktivnosti traženja prestaju kada je tražena osoba ili njeni posmrtni ostaci pronađeni, a podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona ili član obitelji osobe nestale u Domovinskom ratu o tome obaviješten.

(2) Pretpostavka za zaključenje postupka traženja osobe nestale u Domovinskom ratu jest da podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona ili član obitelji osobe nestale u Domovinskom ratu prihvati nalaze identifikacije ili Ministarstvu dostavi izjavu o zaključenju postupka traženja izravno ili putem Hrvatskog Crvenoga križa ili Međunarodnoga odbora Crvenoga križa, društva Crvenoga križa ili Crvenoga polumjeseca ili diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u zemlji u kojoj boravi.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, u slučaju kada je postupak traženja pokrenulo Ministarstvo ili kada je podnositelj prijave iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona umro ili nema živih članova obitelji, postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu se zaključuje kada je tražena osoba ili njeni posmrtni ostaci pronađeni.

(4) U slučaju kada je osoba nestala u Domovinskom ratu proglašena umrlom sukladno propisu kojim se uređuje proglašenje nestalih osoba umrlima, a prije pronalaska njenih posmrtnih ostataka, aktivnosti traženja ne prestaju niti se postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu zaključuje.

Članak 28.

(1) Aktivnosti traženja posmrtnih ostataka smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa prestaju kada su njeni posmrtni ostaci pronađeni, a podnositelj prijave za traženje smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa ili član obitelji smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa o tome obaviješten.

(2) Pretpostavka za zaključenje postupka traženja smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa jest da podnositelj prijave za traženje smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu ili član obitelji smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa prihvati nalaze identifikacije traženja izravno ili putem Hrvatskog Crvenoga križa ili Međunarodnoga odbora Crvenoga križa, društva Crvenoga križa ili Crvenoga polumjeseca ili diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u zemlji u kojoj boravi.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, u slučaju kada je postupak traženja pokrenulo Ministarstvo ili kada je podnositelj prijave za traženje smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa umro ili nema živih članova obitelji smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa, postupak traženja smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa se zaključuje kada su pronađeni njeni posmrtni ostaci.

GLAVA VI.

Pogrebna skrb

Članak 29.

Pogrebnu skrb za osobe nestale u Domovinskom ratu i smrtno stradale osobe za koje nije poznato mjesto ukopa, nakon njihove identifikacije, organizira i koordinira Ministarstvo u suradnji s drugim nadležnim tijelima, ustanovama, organizacijama i pravnim osobama koje provode poslove iz svoje nadležnosti i/ili temeljem potpisanih sporazuma o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva.

Članak 30.

Nakon postupka ekshumacije i identifikacije, za identificirane osobe za koje je utvrđen status hrvatskoga branitelja iz Domovinskog rata osigurava se pogrebna skrb sukladno propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Članak 31.

Nakon postupka ekshumacije i identifikacije, za identificirane civilne žrtve iz Domovinskog rata osigurava se pogrebna skrb sukladno propisima kojima se uređuju prava civilnih stradalnika Domovinskog rata.

DIO ČETVRTI**EVIDENCIJE****GLAVA I.****Evidencija osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencija smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa****Članak 32.**

(1) U svrhu prikupljanja podataka o osobama nestalim u Domovinskom ratu i njihovog pronalaska, Ministarstvo vodi, organizira i održava Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu.

(2) Evidencija osoba nestalih u Domovinskom ratu je službena evidencija Ministarstva u koju se upisuju osobe nestale u Domovinskom ratu za koje je pokrenut postupak traženja sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu.

Članak 33.

Evidencija osoba nestalih u Domovinskom ratu sadrži osobne podatke o nestaloj osobi, podatke o okolnostima nestanka te druge informacije koje su od značaja za traženje nestale osobe.

Članak 34.

Ministarstvo obavlja neovisnu, nepristranu i temeljitu provjeru vjerodostojnosti i podudarnosti podataka upisanih u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu s podacima iz drugih službenih evidencija koje se vode ili su se vodile u Republici Hrvatskoj.

Članak 35.

(1) Podaci iz Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu nisu javno dostupni, osim dijela podataka određenih Pravilnikom iz članka 37. ovoga Zakona, a sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, podaci iz Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu koji nisu javno dostupni mogu se učiniti dostupnim:

- a) članovima obitelji osoba upisanih u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu i njihovim pravnim zastupnicima
- b) državnim tijelima, organizacijama, ustanovama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona i
- c) ostalim osobama u svrhu zaštite prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i članova njihovih obitelji sukladno propisima o ostvarivanju prava na pristup informacijama i zaštiti osobnih podataka.

Članak 36.

Odredbe članaka 32. do 35. ovoga Zakona, na odgovarajući način se primjenjuju i na Evidenciju smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

Članak 37.

Način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi vođenja Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa uređuje se pravilnikom kojeg donosi ministar hrvatskih branitelja.

GLAVA II.**Evidencija o ekshumiranim, identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima****Članak 38.**

(1) Ministarstvo vodi službenu Evidenciju o ekshumiranim identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica.

(2) Način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi vođenja Evidencije o ekshumiranim identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica uređuje se pravilnikom kojeg donosi ministar hrvatskih branitelja.

DIO PETI**TIJELA NADLEŽNA ZA TRAŽENJE OSOBA NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU****Članak 39.**

(1) Republika Hrvatska je, putem nadležnih tijela, nositelj aktivnosti traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Aktivnosti traženja nestalih stranih državljana koji nemaju status hrvatskog branitelja ili prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske u trenutku nestanka na području Republike Hrvatske za vrijeme Domovinskog rata provode se sukladno propisima države čiji je državljanin ta osoba i međunarodnim standardima.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Republika Hrvatska putem nadležnih tijela sudjeluje u traženju osoba iz stavka 2. ovoga članka, a na zahtjev tijela nadležnih za traženje nestalih osoba države čiji je državljanin ta osoba, sukladno međunarodnim standardima i ovom Zakonu.

Članak 40.

(1) Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te ekshumaciju, identifikaciju i pogrebnu skrb o osobama čiji su posmrtni ostaci pronađeni u masovnim, pojedinačnim te asanacijskim grobnicama, a osobito:

- a) prikuplja i obrađuje podatke te vodi Evidenciju o osobama nestalim u Domovinskom ratu, Evidencija smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i Evidenciju o ekshumiranim, identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima te izdaje uvjerenja o činjenicama o kojima vodi službene evidencije
- b) prikuplja, objedinjuje i obrađuje saznanja i arhivsko gradivo o osobama nestalim u Domovinskom ratu i posmrtnim ostacima stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te mjestima pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica

- c) organizira, koordinira i sudjeluje u terenskim izvidima, istraživanjima i ekshumacijama posmrtnih ostataka iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica
- d) organizira i koordinira obradu posmrtnih ostataka ekshumiranih na području Republike Hrvatske te posmrtnih ostataka preuzetih s područja drugih država i njihovu identifikaciju
- e) obavlja poslove pogrebne skrbi za identificirane osobe te poslove privremenog dostojnog zbrinjavanja neidentificiranih posmrtnih ostataka
- f) provodi aktivnosti sukladno zaključenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa
- g) sudjeluje u traženju nestalih osoba iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona i
- h) provodi druge aktivnosti u vezi traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo surađuje s drugim nadležnim tijelima, ustanovama, organizacijama i drugim pravnim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo surađuje i s nadležnim tijelima drugih država, međunarodnim i humanitarnim organizacijama te udrugama koje okupljaju obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i drugim udrugama koje se bave zaštitom prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i članova njihovih obitelji.

(4) Prema potrebi, Ministarstvo pruža pomoć drugim nadležnim tijelima, ustanovama i organizacijama u rješavanju slučajeva nestalih osoba iz njihove nadležnosti.

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe nestale u Domovinskom ratu

Članak 41.

(1) Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe nestale u Domovinskom ratu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) je savjetodavno i stručno međuresorno tijelo za pitanja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Povjerenstvo daje prijedloge, mišljenja i stručna obrazloženja iz područja traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, te s tim u vezi Povjerenstvo:

- a) predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere u vezi prikupljanja saznanja o osobama nestalim u Domovinskom ratu i smrtno stradalim osobama u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica
- b) predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere u vezi suradnje s drugim državama u području traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica
- c) ocjenjuje stanje u problematici osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere za rješavanje određenih problema te mjere za poboljšanje stanja
- d) prati aktivnosti poduzete od strane tijela državne uprave i drugih tijela u Republici Hrvatskoj koja se u svojem djelokrugu rada bave pitanjem osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere za poboljšanje odnosno povećanje učinkovitosti njihovog rada

- e) prati rad međunarodnih organizacija koje se u svojem djelokruglu bave pitanjem osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te njihove odnose s Republikom Hrvatskom i Vladi Republike Hrvatske daje prijedloge i mišljenja o modalitetima suradnje
- f) prati aktivnosti udruga registriranih u Republici Hrvatskoj koje okupljaju obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i udrugama koje se bave zaštitom prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te članova njihovih obitelji te Vladi Republike Hrvatske daje prijedloge i mišljenja o načinu suradnje i
- g) prati iskustva drugih država i međunarodnih organizacija koje se bave traženjem nestalih osoba, te sukladno interesu i potrebama, predlaže Vladi Republike Hrvatske uspostavu suradnje.

Članak 42.

(1) Povjerenstvo čini po jedan predstavnik:

- a) Ministarstva
- b) tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove
- c) tijela državne uprave nadležnog za obranu
- d) tijela državne uprave nadležnog za pravosuđe
- e) tijela državne uprave nadležnog za vanjske i europske poslove
- f) tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo
- g) Državnog odvjetništva Republike Hrvatske
- h) Sigurnosno-obavještajne agencije
- i) Vojne sigurnosno-obavještajne agencije
- j) Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku i
- k) Hrvatskog Crvenog križa.

(2) Predstavnik Ministarstva je osoba koja upravlja radom unutarnje ustrojstvene jedinice Ministarstva nadležne za pitanja nestalih osoba, te je ujedno predsjednik Povjerenstva.

(3) Tajnik Povjerenstva je državni službenik Ministarstva, unutarnje ustrojstvene jedinice nadležne za poslove nestalih osoba.

Članak 43.

(1) Predsjednika, članove i tajnika Povjerenstva imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske rješenjem.

(2) Članove i tajnika Povjerenstva Vlada Republike Hrvatske imenuje uz prethodni prijedlog čelnika tijela iz članka 42. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 44.

(1) Za potrebe ostvarivanja suradnje s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnim organizacijama predsjednik Povjerenstva određuje i predvodi sastav izaslanstva.

(2) Članove izaslanstva iz stavka 1. ovog članka čine tajnik Povjerenstva i pojedini članovi Povjerenstva koje, ovisno o području suradnje, odredi predsjednik Povjerenstva.

Članak 45.

Stručne, administrativne i tehničke poslove potrebne za rad Povjerenstva obavlja Ministarstvo, putem tajnika Povjerenstva.

Članak 46.

- (1) Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.
- (2) O provedbi ovoga Zakona Ministarstvo jednom godišnje podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske u mjesecu ožujku tekuće godine za prethodnu godinu.

DIO ŠESTI**SURADNJA S DRUGIM DRŽAVAMA, MEĐUNARODNIM
ORGANIZACIJAMA I UDRUGAMA****GLAVA I.****Suradnja s drugim državama****Članak 47.**

Suradnja s drugim državama u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te osoba iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona, provodi se sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, a sukladno međunarodnopravnim ugovorima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava.

Članak 48.

- (1) Sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima iz područja traženja nestalih osoba ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente, a sukladno međunarodnopravnim instrumentima iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, nadležna tijela surađuju s nadležnim tijelima drugih država osobito u: traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te osoba iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona, prikupljanju saznanja o pojedinačnim i masovnim grobnicama, provedbi terenskih izvida i istraživanja, ekshumaciji posmrtnih ostataka i njihovoj identifikaciji, primopredaji posmrtnih ostataka i pogrebnoj skrbi o identificiranim osobama.
- (2) Nadležna tijela surađuju s nadležnim tijelima drugih država u prijenosu znanja i iskustava u traženju nestalih osoba.

GLAVA II.

Suradnja s međunarodnim organizacijama

Članak 49.

Suradnja s međunarodnim organizacijama u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, provodi se sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba, odnosno djelokrugu rada međunarodnih organizacija.

Članak 50.

Suradnja s međunarodnim organizacijama u provedbi ovoga Zakona, u nadležnosti je Ministarstva i Povjerenstva, ako nije drukčije uređeno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji iz područja traženja nestalih osoba.

Članak 51.

(1) Nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju s međunarodnim organizacijama osobito u: prikupljanju podataka za vođenje Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa, traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, prikupljanju saznanja o pojedinačnim i masovnim grobnicama, provedbi terenskih izvida i istraživanja, ekshumaciji i identifikaciji posmrtnih ostataka.

(2) Nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju s međunarodnim organizacijama u prijenosu znanja i iskustava u traženju nestalih osoba.

GLAVA III.

Suradnja s udrugama

Članak 52.

(1) U cilju zaštite, unaprjeđenja i promicanja prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa te članova njihovih obitelji, nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju s udrugama koje okupljaju članove obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koje su registrirane u Republici Hrvatskoj.

(2) Nadležna tijela iz članka 50. ovoga Zakona surađuju i s drugim udrugama koje se bave zaštitom prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te članova njihovih obitelji.

DIO SEDMI**PREKRŠAJNE ODREDBE****Članak 53.**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se tijela, organizacije, ustanove i druge osobe iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona, izuzev tijela državne uprave i pravosudnih tijela, koja sukladno članku 14. stavku 2. ovoga Zakona Ministarstvu ne pruže sve raspoložive informacije i dokumentaciju te svu potrebnu pomoć za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se odgovornu osobu u tijelu državne uprave i pravosudnom tijelu iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona koje sukladno članku 14. stavku 2. ovoga Zakona Ministarstvu ne pruže sve raspoložive informacije i dokumentaciju te svu potrebnu pomoć za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba koja sukladno članku 15. ovoga Zakona Ministarstvu ne pruži sve informacije i dokumentaciju kojom raspolaže za rješavanje slučajeva osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba iz Domovinskog rata za koje nije poznato mjesto ukopa.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

DIO OSMI**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Članak 54.**

Vođenje postojeće Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa nastavlja se sukladno ovom Zakonu.

Članak 55.

Ministar hrvatskih branitelja donijeti će pravilnike iz članaka 37. i 38. stavka 2. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 56.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe (Narodne novine, broj 44/17).

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona predsjednik, članovi i tajnik Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe nastavljaju s radom sukladno ovom Zakonu, a do donošenja rješenja iz članka 43. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 57.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

I. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Republika Hrvatska, putem Ministarstva hrvatskih branitelja, još uvijek traga za 1.488 osobom nestalom tijekom Domovinskoga rata te za 414 smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, što sveukupno čini 1.902 neriješena slučaja iz Domovinskoga rata¹.

U Republici Hrvatskoj nema jedinstvenoga zakona koji regulira nematerijalna prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i njihovih obitelji da saznaju sudbinu svojih nestalih članova te postupak traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa.

Pravni okvir u ovom području čine Ženevske konvencije za zaštitu žrtava rata i njihovi Dopunski protokoli (koje je Republika Hrvatska ratificirala 1991. godine), dok su aktivnosti i nadležnosti u procesu traženja propisane Uredbom Vlade Republike Hrvatske o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva hrvatskih branitelja i Odlukom o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe. Uz navedene, primjenjuju se i opći propisi (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o proglašenju nestalih osoba umrlima i dokazivanju smrti kao i Zakon o sustavu državne uprave, Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih tijela državne uprave i dr.).

Istodobno, zbog kršenja temeljnih prava i sloboda, pitanje nestalih osoba u oružanim sukobima regulirano je nizom međunarodnopravnih instrumenata iz područja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, a zbog sve većih razmjera problema nestalih osoba te jačanja koncepta ljudskih prava uopće, u posljednje vrijeme doneseni su novi međunarodnopravni instrumenti koji se bave nestalim osobama.

Najznačajniji instrumenti koji se bave ili su u vezi s pitanjem nestalih su:

- Opća deklaracija o ljudskim pravima iz 1948. godine
- Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida iz 1948.
- Ženevske konvencije za poboljšanje položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu od 12. kolovoza 1949.
- Ženevske konvencije za poboljšanje položaja ranjenika, bolesnika i brodolomaca oružanih snaga na moru od 2. kolovoza 1949.
- Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima od 12. kolovoza 1949.
- Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949.
- Konvencija (ETS br.5) za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950. i Protokoli doneseni uz tu Konvenciju
- Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba iz 1977.
- Dopunski protokol uz Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba iz 1977.
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.
- Konvencija o pravima djeteta iz 1989.
- Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda iz 1998.
- Međunarodna konvencija o zaštiti svih osoba od prisilnih nestanaka iz 2006.

¹ stanje evidencija na dan 4. lipnja 2019.

- Europska konvencija (ETS br.126) za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja iz 1987.
- Protokol 1. (ETS br.151) uz Europsku konvenciju za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja iz 1993.
- Protokol 2. (ETS br.152) uz Europsku konvenciju za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja iz 1993.
- Rezolucija „Nestale osobe u europskim sukobima: dugi put ka pronalasku humanitarnih rješenja” (Parlamentarna skupština Vijeća Europe 2013)
- Deklaracija o ulozi i odgovornosti države u rješavanju pitanja osoba nestalih uslijed ratnih sukoba i kršenja ljudskih prava iz 2014. te
- drugi instrumenti na području međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava.

U temelju svih međunarodnopravnih i drugih instrumenata iz ovoga područja su ljudska prava nestalih osoba i njihovih obitelji da saznaju sudbinu svojih nestalih članova te predanost države u rješavanju slučajeva prisilnih nestanaka.

Budući da u Republici Hrvatskoj nema zakona koji regulira nematerijalna prava osoba nestalih u Domovinskom ratu i njihovih obitelji da saznaju sudbinu svojih nestalih članova, pravna regulacija ovih pitanja jedinstvenim zakonom, zaštitit će, na jednom višem stupnju, temeljna prava nestalih osoba i njihovih obitelji.² Ujedno, pridonijet će očuvanju dostojanstva nestalih osoba u Domovinskom ratu, članova njihovih obitelji te očuvanju dostojanstva žrtava Domovinskoga rata u cjelini.

Nadalje, aktivnosti u procesu traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznao mjesto ukopa – od evidentiranja nestalih osoba, prikupljanja saznanja, provedbe postupaka ekshumacija, identifikacija, pogrebne skrbi i dr., zahtijevaju interdisciplinarni pristup i suradnju svih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj, organizacija i ustanova i to:

- Ministarstva hrvatskih branitelja, prvenstveno Uprave za zatočene i nestale
- Ministarstva unutarnjih poslova
- Ministarstva obrane
- Ministarstva vanjskih i europskih poslova
- Ministarstva pravosuđa
- Ministarstva zdravstva
- nadležnih pravosudnih tijela - županijskih državnih odvjetništava i sudova
- sigurnosno-obavještajnih agencija
- ureda državne uprave u županijama
- znanstvenih i medicinskih ustanova
- Hrvatskog Crvenoga križa i dr.

Sve aktivnosti u procesu traženja koordinirane su iz Ministarstva hrvatskih branitelja, odnosno Uprave za zatočene i nestale čiji je djelokrug rada propisan Uredbom Vlade Republike Hrvatske o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva hrvatskih branitelja.

Iako nadležna tijela, organizacije i ustanove obavljaju poslove iz svoje nadležnosti sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih tijela državne uprave ili aktima organizacija, ustanova i drugih pravnih osoba ili/i sukladno sklopljenim sporazumima o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva, ne postoji sveobuhvatan pravni temelj koji

² Materijalna prava članova obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu regulirana su Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji i Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.

jednoznačno i jasno propisuje njihove obveze u procesu traženja nestalih osoba i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa. Pravna disperziranost otvara mogućnost pojave pravnih praznina i neispravne interpretacije postojećeg pravnog okvira. Iz tog razloga potrebno je donošenje Zakona o osobama nestalim u Domovinskom ratu radi učinkovitije koordinacije aktivnosti iz nadležnog tijela tj. Ministarstva hrvatskih branitelja te minimiziranja ponekad nužne improvizacije u provedbi.

Također, donošenje Zakona o osobama nestalim u Domovinskom ratu potrebno je i radi stvaranja pravnog temelja za postupanje Ministarstva hrvatskih branitelja prilikom provedbe aktivnosti traženja nestalih osoba i smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa u slučajevima kada nema sumnje na nasilnu smrt, a što do sada nije bilo moguće budući da se radnje ekshumacije te obrade i identifikacije posmrtnih ostataka provode temeljem Zakona o kaznenom postupku.

Uz navedeno, potrebno je istaknuti i sljedeće: u državama nastalim raspadom bivše Jugoslavije, u odnosu s kojima Republika Hrvatska ima otvoreno pitanje nestalih osoba, ovo je pitanje regulirano zakonom. Tako je Bosna i Hercegovina 2004. godine donijela Zakon o nestalim osobama koji specifično uređuje pitanja nestalih osoba u razdoblju od 1991. do 1996. godine, dok je u Republici Srbiji pitanje nestalih osoba u razdoblju od 1991. do 1996. godine uređeno Zakonom o upravljanju migracijama iz 2012. godine. Nedostatak pravnog okvira u Republici Hrvatskoj te istodobno pozitivnog zakonodavstva u ovom području u susjednim državama, može proizvesti negativne učinke na Republiku Hrvatsku posebice kad se uzme u obzir mogućnost relativiziranja podacima o nestalim osobama koji posljedično otvaraju prostor i za relativiziranje povijesnih činjenica.

K tome, zakonsko uređenje prava nestalih osoba i njihovih obitelji da saznaju sudbinu svojih nestalih članova te postupka traženja, preporuka je:

- Radne skupine Ujedinjenih naroda za prisilne i nedobrovoljne nestanke
- Rezolucije 1956 Parlamentarne skupštine Vijeća Europe pod nazivom *Nestale osobe iz europskih sukoba: dug put do pronalazaženja humanitarnih odgovora*, koja u 7.2. kao prioritet navodi razvoj i promicanje nacionalnog zakonodavstva kao ključnog u rješavanju sudbine nestalih osoba i
- *Deklaracije o ulozi države u rješavanju pitanja osoba nestalih uslijed ratnih sukoba i kršenja ljudskih prava* (koju je Republika Hrvatska potpisala u kolovozu 2014. godine), a u čijoj se točki 8. naglašava posebna predanost u donošenju zakonodavnih odredaba s ciljem primjene svih principa utvrđenih Deklaracijom.

Područja koja uređuje ovaj Zakon:

- prikupljanje i obrada podataka i arhivske građe o nestalim osobama
- vođenje evidencije nestalih osoba
- prikupljanje saznanja o sudbini nestalih osoba te mogućim grobnim mjestima
- istraživanje prikriivenih masovnih i pojedinačnih grobnica te ekshumacija posmrtnih ostataka iz prikriivenih i registriranih grobnica u suradnji s relevantnim subjektima
- vođenje evidencije svih utvrđenih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica
- obrada i identifikacija posmrtnih ostataka te sahrana i trajno dostojno zbrinjavanje
- vođenje evidencije o svim identificiranim žrtvama
- suradnja s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnim organizacijama
- nadležna tijela za provedbu Zakona i njihov djelokrug .

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Članak 1.

Sukladno Jedinostvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, broj 74/15) u 1. članku uvodnih, odnosno osnovnih odredbi se određuje bit i upućuje na osnovni predmet odnosno sadržaj propisa koji se kroz Zakon detaljnije razrađuje.

Članak 2.

Jedno od načela na kojima se temelji Zakon je i da osobe nestale u Domovinskom ratu i smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa te članovi njihovih obitelji, u smislu ovoga Zakona, imaju jednaka prava bez ikakve razlike prema tome jesu li bili pripadnici oružanih snaga ili civili, prema rasi, spolu, jeziku, vjeroispovijesti, političkom mišljenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovinskom stanju ili bilo kojem drugom osobnom statusu.

Članak 3.

Ovim člankom određuje se da je traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa obveza Republike Hrvatske.

Članak 4.

Radi jasnoće, manjeg opterećenja i izbjegavanja nepotrebne duljine teksta propisa, u ovom članku daju se objašnjenja, odnosno definicije pojmova koje se koriste u daljnjem tekstu Zakona.

Članak 5.

Odredba je sukladna članku 13. Jedinostvenih metodološko-nomotehničkih pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor.

Članak 6.

Za nestale osobe treba se pretpostaviti da su žive dok se ne utvrdi njihova sudbina, odnosno dok se ne pronađe mjesto ukopa nestale osobe ili dok se nestala osoba ne proglasi umrlom sukladno Zakonu o proglašenju nestalih osoba umrlima i dokazivanju smrti (Narodne novine, broj 10/74).

Članak 7.

Ovim člankom regulirana su temeljna prava članova obitelji osobe nestale u Domovinskom ratu ili smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa. Pravo obitelji da sazna sudbinu nestalog člana obitelji predviđeno je u međunarodnim humanitarnim pravom.

Članak 8.

Ovim člankom određuju se osobe koje mogu podnijeti prijavu za pokretanje postupka traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu koji se jednako primjenjuje i na pokretanje postupka traženja smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

Ovaj članak predstavlja pravni temelj (koji dosad nije postojao) da, osim članova obitelji, postupak traženja osobe nestale u Domovinskom ratu može pokrenuti i Ministarstvo po službenoj dužnosti na temelju pouzdanih podataka o nestanku osobe.

Članci 9. i 10.

Ovim člancima uređuju se uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi se pokrenuo postupak traženja.

Članci 11. i 12.

Ovim člancima uređuje se upis osoba nestalih u Domovinskom ratu u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu i izdavanje potvrda iz navedene Evidencije.

Članak 13.

Ovim člankom određuje se da se odredbe članaka 8. do 12. ovoga Zakona kojima se uređuje postupak traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu, odgovarajuće primjenjuju na postupak traženja posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

Članci 14. do 17.

Ovim člancima uređuje se prikupljanje saznanja o osobama nestalim u Domovinskom ratu kao i obveza nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj te drugih pravnih i fizičkih osoba da pruže sve raspoložive informacije za pronalazak nestalih osoba.

Članak 18.

U slučaju kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela ekshumacija se provodi na temelju članka 319. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17).

U dosadašnjoj praksi problem su predstavljale situacije na koje se nije mogao primijeniti članak 319. Zakona o kaznenom postupku.

Iz tog razloga stavak 3. ovoga članka predstavlja pravni temelj za provođenje ekshumacija u slučajevima na koje se ne može primijeniti članak 319. Zakona o kaznenom postupku jer ne postoji sumnja da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela ili je kazneni postupak okončan pravomoćnom sudskom presudom.

Članak 19.

Ovim člankom određuje se da ekshumaciju posmrtnih ostataka iz pojedinačne, masovne ili asanacijske grobnice organizira i provodi Ministarstvo u suradnji s drugim nadležnim tijelima, ustanovama, organizacijama i pravnim osobama koje obavljaju poslove iz svoje nadležnosti i/ili temeljem potpisanih sporazuma o obavljanju poslova za potrebe Ministarstva.

Članak 20.

U slučaju kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s počinjenjem kaznenog djela obrada i identifikacija posmrtnih ostataka se provodi na temelju Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17).

U dosadašnjoj praksi problem su predstavljale situacije na koje se nije mogao primijeniti Zakon o kaznenom postupku.

Iz tog razloga stavak 2. ovoga članka predstavlja pravni temelj za obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka u slučajevima na koje se ne može primijeniti Zakon o kaznenom postupku jer ne postoji sumnja da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je očito da smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela.

Članak 21.

Ovim člankom određuje se da obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka ekshumiranih iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica organizira Ministarstvo, a medicinski dio poslova obrade i identifikacije ekshumiranih posmrtnih ostataka obavljaju ustanove s kojima Ministarstvo ima sklopljen ugovor. Dosad Ministarstvo ima sklopljene ugovore sa Zavodom za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta u Zagrebu, KBC-om u Splitu, KBC-om u Osijeku,

Medicinskim fakultet u Osijeku te Općom županijskom bolnicom Vukovar i bolnicom hrvatskih veterana.

Članak 22.

Ovim člankom uređuje se nadležnost Ministarstva za obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koji su ekshumirani na području druge države.

Članak 23.

Ovim člankom uređuje se završna identifikacija posmrtnih ostataka.

Članak 24.

Ako se temeljem nalaza ustanova iz članka 21. ovoga Zakona o utvrđenom identitetu ekshumiranih posmrtnih ostataka utvrdi da se radi o posmrtnim ostacima stranih državljana koji nemaju status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, Ministarstvo će organizirati predaju posmrtnih ostataka državi čiji je državljanin ta osoba, sukladno sklopljenim međunarodnopravnim instrumentima o suradnji ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente.

Članak 25.

U dosadašnjoj praksi problem su predstavljale situacije na koje nije mogao primijeniti Zakon o kaznenom postupku, a bila je potrebna ekshumacija umrlih krvnih srodnika neidentificiranih posmrtnih ostataka radi pribavljanja uzorka biološkog materijala u slučaju kada nema živih krvnih srodnika ili kad su uzorci biološkog materijala živog krvnog srodnika nedostadni za identifikaciju neidentificiranih posmrtnih ostataka.

Zbog toga ovaj članak sadrži pravni temelj za postupanje u slučaju kad ne postoji sumnja da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je očito da je smrt nije prouzročena kaznenim djelom ili u vezi s počinjenjem kaznenog djela te je određeno da se u takvim situacijama ekshumaciju provodi na zahtjev Ministarstva.

Članak 26.

Ovim člankom uređuje se postupak s ponovne ekshumacije posmrtnih ostataka te njihova obrada i završna identifikacija u slučaju opravdane sumnje u pouzdanost identifikacije posmrtnih ostataka.

Članci 27. i 28.

Ovim člancima uređuju se uvjeti za završetak postupka traženje osobe nestale u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa.

Članci 29. do 31.

Ovim Zakonom se ne uređuje pitanje pogrebne skrbi, ali se radi cjelovitosti uređenja područja traženja nestalih osoba upućuje na posebne propise kojima je uređena pogrebna skrb nakon ekshumacije i identifikacije hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji) i civilnih žrtava Domovinskog rata (Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata).

Članak 32.

Ovim člankom uređuje se svrha vođenja Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu.

Članak 33.

Ovim člankom određuju se osnovni podaci koje sadrži Evidencija osoba nestalih u Domovinskom, a koji se biti detaljnije određeni pravilnikom kojeg donosi ministar hrvatskih branitelja (članak 37.).

Članak 34.

Ovim člankom određeno je da podaci upisani u Evidenciju osoba nestalih u Domovinskom ratu podliježu neovisnoj, nepristranoj i temeljitoj provjeri vjerodostojnosti i podudarnosti s podacima iz službenih evidencija koje se vode ili su se vodile u Republici Hrvatskoj.

Članak 35.

Ovim člankom upućuje se na propise o zaštiti osobnih podataka pri postupanju s podacima iz Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu.

Članak 36.

Ovim člankom određuje se da se odredbe članaka 32. do 35. ovoga Zakona koje se odnose na vođenje Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu, na odgovarajući način primjenjuju i na vođenje Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

Članak 37.

Ovim člankom predviđeno je donošenje pravilnika kojim će se urediti način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a kojeg donosi ministar hrvatskih branitelja.

Članak 38.

Ovim člankom predviđeno je da Ministarstvo vodi službenu Evidenciju o ekshumiranim identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica, a način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi Evidencije uređuje se pravilnikom kojeg donosi ministar hrvatskih branitelja.

Članak 39.

Ovim člankom definira se da je Republika Hrvatska nositelj aktivnosti traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, te da sudjeluje u traženju nestalih osoba koje nemaju status hrvatskog branitelja ili prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske u trenutku nestanka na području Republike Hrvatske za vrijeme Domovinskog rata. U članku 32. IV Ženevske konvencije nalaže se stranama u sukobu da omoguće upite o osobama nestalima uslijed neprijateljstava. Dopunski protokol Ženevske konvencije iz 1977. godine “zahtijeva od svih strana u sukobu tražanje za osobama čiji je nestanak prijavila neprijateljska strana”. U pitanju su odredbe komplementarne univerzalnim jamstvima koje su utemeljene u ljudskim pravima. Pravnim aktima, poput Europske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), se utvrđuje obveza države o provođenju učinkovite istrage vezano za nestale osobe.

Članak 40.

Ovim člankom određuju se poslovi koje obavlja Ministarstvo, a koji se odnose na traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu te ekshumaciju, identifikaciju i pogrebnu skrb o osobama čiji su posmrtni ostaci pronađeni u masovnim, pojedinačnim te asanacijskim grobnicama.

Članci 41. do 45.

Ovim člankom uređuju se nadležnost, sastav i ostalo u vezi rada Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe nestale u Domovinskom ratu.

Riječ je o Povjerenstvu koje je već osnovano Odlukom o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe (Narodne novine, broj 44/17). Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe, a predsjednik, članovi i tajnik Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe imenovani temeljem Odluke o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe (Narodne novine, broj 44/17) nastavljaju s radom sukladno ovom Zakonu do imenovanja novog predsjednika i novih članova i tajnika.

Zakon preuzima odredbe Odluke u cilju stvaranja jedinstvenog zakona o uređenju postupka traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu.

Naziv Povjerenstva je promijenjen kako bi naziv što više upućivao na nadležnost Povjerenstva. Naime, Povjerenstvo nije nadležno za pitanja u vezi zatočenika iz Domovinskog rata, nego osoba nestalih u Domovinskom ratu.

Članak 46.

Ovim člankom određeno je da nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo hrvatskih branitelja te da jednom godišnje Vladi podnosi izvješće o provedbi ovoga Zakona.

Članak 47.

Ovim člankom se određuje da se suradnja s drugim državama u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu te nestalih stranih državljana koji nemaju status hrvatskog branitelja ili prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske u trenutku nestanka na području Republike Hrvatske za vrijeme Domovinskog rata, provodi se sukladno sklopljenim međunarodnopravnima instrumentima o suradnji ili prema dogovoru s državama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene međunarodnopravne instrumente.

Članak 48.

Ovim člankom uređuje se u čemu se sastoji suradnja s nadležnim tijelima drugih država u traženju nestalih osoba.

Članci 49. do 51.

Ovim člancima uređuje se suradnja s međunarodnim organizacijama u traženju osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa.

Članak 52.

Ovim člankom uređuje se suradnja s udrugama koje okupljaju članove obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa, a koje su registrirane u Republici Hrvatskoj.

Članak 53.

Ovim člankom definiranu se prekršaji i novčane kazne za nepoštivanje odredbi ovoga Zakona.

Članak 54.

Člancima 32. do 38. regulirano je vođenje Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa. S

obzirom da se ovim Zakonom vođenje Evidencija regulira prema postojećoj praksi vođenja navedenih Evidencija, dodana je prijelazna odredba kojom se određuje da se nastavlja s vođenjem postojećih Evidencija, obzirom da se ne radi o ustrojavanju novih Evidencija.

Članak 55.

Ovim člankom određuje se rok za donošenje pravilnika kojim se uređuje način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi Evidencije osoba nestalih u Domovinskom ratu i Evidencije smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu za koje nije poznato mjesto ukopa i pravilnika kojim se uređuje način vođenja, sadržaj i ostalo u vezi Evidencije o ekshumiranim identificiranim i neidentificiranim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih, masovnih i asanacijskih grobnica. Navedenim pravilnicima normirat će se postojeća praksa u vođenju navedenih Evidencija.

Članak 56.

Ovom odredbom predviđeno je da se danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale osobe (Narodne novine, broj 44/17).

Članak 57.

Ovim člankom je određeno da Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva, budući da istim nije predviđeno reguliranje materijalnih statusnih prava obitelji osoba nestalih u Domovinskom ratu i članova njihovih obitelji (koje je predviđeno u okviru drugog normativnog akta) nego se radi o normativnom uređenju postupka traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu za koje aktivnosti su se i dosad sredstva osiguravala na poziciji Ministarstva hrvatskih branitelja.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio u prvom čitanju i koji je prihvaćen u Hrvatskome saboru, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike kao rezultat uvažavanja prijedloga i primjedbi iznijetih između prvog i drugog čitanja.

Na 11. sjednici od 5. travnja 2019. godine donesen je zaključak da se prihvaća Prijedlog zakona. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućeni su predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na Prijedlog zakona, prema primjedbama, prijedlozima i mišljenjima iznesenih u raspravi ili u izvješću radnih tijela Hrvatskog sabora, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastale su sljedeće razlike:

- na prijedlog Odbora za zakonodavstvo u članku 4. promijenjena je uvodna rečenica
- sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo, a u vezi prijedloga Odbora za veterana, prilikom prvog navođenja tijela državne uprave nadležnog za hrvatske branitelje u članku 7. naveden je puni naziv, a u daljnjem tekstu je tako definiran izraz skraćen u Ministarstvo te ga s obzirom na navedeno nema potrebe definirati i u članku 4.
- u članku 12. iza riječi "Domovinskom ratu" dodana riječ "vodi" radi jasnijeg smisla rečenice

- u članku 8. stavak 1. i 2. su spojeni kako bi se izbjeglo da se u dosadašnjem stavku 3., koji sada postaje stavak 2., propisuje iznimka od iznimke, na što je ukazao Odbor za zakonodavstvo.

V. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

Prijedlozi i mišljenja na Prijedlog zakona izneseni na raspravi u Hrvatskome saboru i njegovim radnim tijelima, a koje predlagatelj nije mogao prihvatiti navode se u nastavku.

Prijedlog Odbora za ratne veterane da se u članku 15. iza riječi „mjesto ukopa“, dodaju riječi „stradavanja ili pogubljenja“ nije moguće prihvatiti. Naime, u članku 4. točki 2. definiran je pojam smrtno stradale osobe u Domovinskom ratu za koju nije poznato mjesto ukopa te je takav izraz korišten u cijelom tekstu Prijedloga zakona. Ujedno, navedena definicija obuhvaća i navedeni prijedlog, no s aspekta Prijedloga zakona, relevantna je činjenica da nije poznato mjesto ukopa, a ne način stradavanja.

Nije prihvaćen prijedlog Odbora za ratne veterane da se u članku 15. doda stavak kojim se predviđa institut nagrađivanja informacija, a koji bi otprilike glasio: „Svaka fizička osoba koja Ministarstvu hrvatskih branitelja ustupi informacije ili dokumentaciju, bit će nagrađena prema Pravilniku kojega donosi Ministarstvo...“ U vezi s ovim prijedlogom, ističemo sljedeće: Ministarstvo hrvatskih branitelja, prema utvrđenoj nadležnosti, djeluje kao provedbeno i operativno tijelo zaduženo za stručne poslove koji se odnose na traženje nestalih osoba i posmrtnih ostataka tijekom Domovinskog rata te ekshumaciju, identifikaciju i sahranu osoba čiji su posmrtni ostaci pronađeni u masovnim, pojedinačnim i zajedničkim grobnicama nastalim u razdoblju Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj. Uprava za zatočene i nestale zaprima dokumentaciju, informacije i saznanja koja se odnose na moguća mjesta prikrivenih masovnih i pojedinačnih grobnica te iste objedinjuje, analizira i obrađuje kako bi pristupila provođenju terenskih aktivnosti odnosno provjeri dostavljenih saznanja.

Neposredno prikupljanje informacija o mogućim mjestima prikrivenih masovnih i pojedinačnih grobnica s posmrtnim ostacima osoba nestalih tijekom Domovinskog rata pretežno provode Ministarstvo unutarnjih poslova i sigurnosne agencije, sukladno propisima o svome radu, uključujući i pravila nagrađivanja za dostavljene informacije, a ovaj zakon u tom području upućuje na opće propise.

Dakle, pravila nagrađivanja informacija već su definirana u okviru propisa iz nadležnosti tijela primarno nadležnih za prikupljanje informacija.

Nije prihvaćen prijedlog Kluba zastupnika Stranke rada i solidarnosti i nezavisnih zastupnika da se u članku 53. stavku 1. smanji raspon propisane kazne. Naime navedena odredba je sukladna članku 33. stavku 1. Prekršajnog zakona koji propisuje da za počinitelja pravnu osobu zakonom ne može biti propisana kazna u iznosu manjem od 2.000,00 kn ni većem od 1.000.000,00 kn.

Prijedlozi izneseni u raspravi u vezi naziva Zakona, odnosno da se u nazivu Zakona navede da je Domovinski rat bio posljedica velikosrpske agresije nije prihvaćen. Naime Domovinski rat je definiran u Ustavu Republike Hrvatske i Deklaraciji o Domovinskom ratu, a i u članku 1. ovoga Zakona. Sukladno Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, broj 74/15) naziv zakona treba biti kratak te sažeto izražavati vrstu propisa i predmet uređenja kojim se identificira sadržaj njegova uređivanja.

Sve ostale primjedbe i prijedlozi već su na odgovarajući način uređeni ovim Zakonom te ih nije potrebno ponovo navoditi ili su izvan opsega predmeta uređenja ovoga Zakona.